

מה קורה אחרי הטיפול? (המשך)

א. רי"ף מסכת ברכות דף טו עמוד ב - טז עמוד א

תניא: "לא יהלך אדם במבואות המטונפות ויניח ידו על פיו ויקרא ק"ש, ולא עוד אלא שאם היה קורא ובא פוסק..." וכשהוא חוזר חוזר למקום שפסק, ואף על פי ששהה כדי לגמור את כולה. והכין מסקנא בסוף מסכת ר"ה [לד:]: וכן בתקיעות וכן בהלל וכן במגילה. אבל בתפלה בלחוד אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש.

ב. רבינו יונה מסכת ברכות דף יד עמוד א

וכתב רבינו האי ז"ל שאם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש, ואף על גב דאמרינן בהלל ובמגילה (בר"ה דף לד) אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר למקום שפסק שאני תפלה דחמירא טפי, שאפי' המלך שואל בשלמו לא ישיבנו.

ג. נשמת אברהם או"ח קד:ב "נקרא" – PDF pg. 141

ד. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילה סימן צ סעיף כז

היה עומד בתפלה והשתין תינוק בבהכ"נ, ישתוק עד שיביאו מים להטיל על המי רגלים, או יהלך לפניו ד' אמות או לצדדיו או יצא מב"ה ויגמור תפלתו.

ה. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילה סימן קד סעיף ה

בכל מקום שפוסק, אם שהה כדי לגמור את כולה, חוזר לראש; ואם לאו, חוזר לתחלת הברכה שפסק בה. ואם פסק בג' ראשונות, חוזר לראש; ואם באחרונות, חוזר לרצה.

ו. נשמת אברהם או"ח קד:ב "אך הכף" - PDF pp. 141-142

תשלומין

ז. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילה סימן צג סעיף ד

העוסק בצרכי צבור כעוסק בתורה דמי, פירוש: לענין לעמוד מתוכו להתפלל, שגם זו שמחה היא לו שעוסק בצרכי צבור. וי"מ דהיינו לענין דאינו צריך לפסוק להתפלל.

ח. ט"ז אורח חיים סימן קח ס"ק א

או נאנס כו'. בי"ד סי' שמ"א כתב בס"ב דמי שמת לו מת בשבת במוצאי שבת לא יתפלל ובבוקר א"צ להתפלל שמים כדי להשלים תפלת הערב שכבר עבר זמנה. ולא דמי לשכח ולא התפלל ערבית שמתפלל שחרית שמים כיון שבליילה לא היה חייב להתפלל. עכ"ל וכתב שם בס' דרישה וז"ל "מכאן היה נראה דה"ה למתעסק בצרכי צבור וכיוצא בו בזמן התפלה שפטור מלהתפלל, כמ"ש הטור סימן צ"ג ומתוך העסק עבר זמן אותה תפלה שג"כ א"צ להשלימה בזמן תפלה שלאחריה להתפלל ב' א' לתשלומין, כיון שג"כ בזמן העסק היה פטור מן התפלה כמו באבילות דהכא, דמה לי אונס דאבילות או עסק דמצוה? ולדעתי כ"ש הוא דהא בצרכי צבור ג"כ עבד עבודת ד'." עכ"ל.

ותמה אני אם יצא דברים אלו מפי אותו צדיק, דהא כל שהוא אונס מקרי פטור מתפלה, וכאן אמרינן בהדיא דאם נאנס מתפלל שמים! ותו דכתב בת"ה סימן ה' במי שהיה טרוד אצל הפקיד מחמת חוב, ולא היה יכול להפטר אא"כ בהפסד ממון, ובתוך כך עבר זמן התפלה, דמקרי אונס אף על גב דמחמת ממון הוא ומתפלל אח"כ שמים - הרי לך בהדיא אף על גב דהיה פטור באותה שעה של תפלה מחמת טרדא דמקרי אונס, וה"ה נמי פטור מחמת טרדא דמצוה של צרכי צבור, דכל עיקר טעם אותה התשובה דת"ה היא מטעם דחשיב כמו טרדא דמצוה ואם כן נסתרה דעת בעל הדרישה בזה.

ואין דמיון בזה לפטור דאבילות דהתם אפשר לו להתפלל דהא יושב בטל אלא שחכמים פטרוהו, וע"כ אין שייך שם תשלומין דאין זה מקרי אונס אלא פטור, מה שא"כ כאן דהוא אין בו פטור אלא שיש עליו אונס שלא היה יכול להתפלל שאין לו פנאי והוא כמו חולה שאין יכול להתפלל או שיכור, כל זה מקרי אונס כיון שהוא עצמו בר חיובא הוא, ועל זה ודאי תקנו תשלומין. כנלע"ד פשוט:

ט. נשמת אברהם או"ח צג:ב - PDF pp. 134-135

י. משנה מסכת ברכות פרק ג משנה ג

נשים ועבדים וקטנים פטורין מקריאת שמע ומן התפילין וחייבין בתפלה ובמזוזה ובברכת המזון:

יא. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א הלכה א - ב

מצות עשה להתפלל בכל יום שנאמר ועבדתם את ד' אלקיכם, מפי השמועה למדו שעבודה זו היא תפלה שנאמר "ולעבדו בכל לבבכם" אמרו חכמים אי זו היא עבודה שבלב זו תפלה. ואין מנין התפלות מן התורה, ואין משנה התפלה הזאת מן התורה, ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה. ולפיכך נשים ועבדים חייבין בתפלה לפי שהיא מצות עשה שלא הזמן גרמא, אלא חיוב מצוה זו כך הוא שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום ומגיד שבחו של הקב"ה ואחר כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה ואחר כך נותן שבח והודיה לד' על הטובה שהשפיע לו, כל אחד לפי כחו.

יב. משנה ברורה סימן קו ס"ק ד

דעת הרמב"ן שעיקר מצות תפלה היא מד"ס שהם אנשי כה"ג שתיקנו י"ח ברכות על הסדר להתפלל אותן שחרית ומנחה חובה וערבית רשות ואף על פי שהוא מ"ע מד"ס שהזמן גרמא והנשים פטורות מכל מ"ע שהזמן גרמא אפילו מד"ס כגון קידוש הלבנה אעפ"כ חייבו אותן בתפילת שחרית ומנחה כמו אנשים הואיל ותפלה היא בקשת רחמים. וכן עיקר כי כן דעת רוב הפוסקים...

יג. נשמת אברהם או"ח קח:א "רופאה" PDF pp. 142-143

להתחיל ניתוח ארוך קודם זמן תפילה

יד. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילה סימן פט סעיף ג

אסור לו להתעסק בצרכיו, או לילך לדרך, עד שיתפלל תפלת י"ח. (ויש מקילין, לאחר שאמרו מקצת ברכות, קודם שאמרו ברוך שאמר, וטוב להחמיר בזה), (תרומת הדשן סי' י"ח) ולא לאכול ולא לשתות, אבל מים מותר לשתות קודם תפלה, בין בחול ובין בשבת וי"ט. וכן אוכלים ומשקין לרפואה, מותר.

טו. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן עב סעיף ב

אין מוציאין את המת סמוך לק"ש, שאין שהות להוציאו ולקברו קודם שיגיע זמן ק"ש. ואם התחילו להוציאו, אין מפסיקין כדי לקרות.

טז. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יט עמוד א

תנו רבנן: אין מוציאין את המת סמוך לקריאת שמע ואם התחילו אין מפסיקין. איני והא רב יוסף אפקוהו סמוך לקריאת שמע! אדם חשוב שאני.

יז. נשמת אברהם או"ח עב:א "ולולא" PDF pg. 87